

У ст. 284 КК України передбачено відповідальність за ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха.

З об'єктивної сторони злочин, передбачений ст. 284 КК, полягає у ненаданні допомоги капітаном судна в разі зіткнення з іншим судном екіпажу та пасажиром останнього, а також зустрінутим у морі або на іншому водному шляху особам, які зазнали лиха, якщо він мав можливість надати таку допомогу без серйозної небезпеки для свого судна, його екіпажу і пасажирів. Злочин вважається закінченим з моменту ухилення від надання допомоги. Відповідальність за вчинення злочину настає незалежно від наслідків, які настали (судно потонуло, екіпаж чи пасажир загинули або врятувались).

Суб'єктивна сторона злочину характеризується умисною виною.

Суб'єкт злочину – капітан судна чи особа, яка виконує його функції.

Наприкінці зазначимо, що проблеми безпеки судноплавства потребують подальшого вивчення і дослідження. Звичайно, потрібно посилити та конкретизувати боротьбу з розглянутим злочином зі сторони окремих держав на міжурядовому та міжвідомчому рівнях, зміцнити міжнародну співпрацю у цій сфері, розробити спеціальні комплексні програми, які зможуть стати дієвим засобом у боротьбі зі злочинністю на міжнародному рівні.

Процюк О.В., професор кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н., доцент

НАСЛІДКИ ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЇ ТОВАРУ ЯК ПРЕДМЕТУ КОНТРАБАНДИ

Розвиток будь-якої держави визначається організацією економіко-правової системи, яка є базовою для виконання її основних функцій. Важливою в умовах сьогодення, враховуючи тенденції глобалізації та зміцнення позицій транснаціональних

компаній, стала здатність держави забезпечувати участь резидентів у зовнішньоекономічних відносинах. Слід відзначити, що легітимна діяльність у сфері міждержавних економічних стосунків можлива лише при використанні ефективних захисних механізмів від незаконного переміщення певних предметів через митний кордон, тобто при ефективній протидії контрабанді. Останню об'єктивно визнають однією з найбільш серйозних загроз, яка поступово і майже непомітно, але досить суттєво завдає шкоди економіці країни. Саме тому контрабандні операції знаходяться під пильною увагою правоохоронних органів з метою своєчасного виявлення таких правопорушень, покарання винних і, головне, вжиття профілактичних заходів щодо недопущення їх у майбутньому. Це особливо важливо в нинішніх умовах конвергенції Україною чинного національного законодавства і правил функціонування Європейського союзу.

В розрізі вищезазначеного визначення доцільності та ефективності ліквідації кримінальної відповідальності за вчинення так званої “товарної” контрабанди в Україні набуває додаткової актуальності.

До 17.01.2012 р. переміщення через митний кордон поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів вартістю 536500 грн. і більше кваліфікувалося як контрабанда – це незаконне переміщення товарів, вчинене у великих розмірах.

Однак прийнятий і введений в дію Закон “Про внесення змін в окремі законодавчі акти України в частині гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності” від 15.11.2011 р. № 4025-VI[1] призвів до кардинальних змін до Розділу VII “Злочини у сфері господарської діяльності” Кримінального кодексу[2] в цілому та диспозиції ст. 201 зокрема. Основним слід визнати виключення з переліку предметів злочину контрабанди товарів (у тому числі й стратегічно важливих сировинних товарів). Таким чином, кримінальна відповідальність за контрабанду товарів – а без урахування певного переліку

винятків – це предмети, що беззаперечно становлять основу господарської діяльності або забезпечують її, – була скасована.

У зв'язку із відсутністю товару як предмету злочину у ст. 201 КК України, покарання за так звану “товарну” контрабанду передбачено ст. 472 Митного кодексу України від 13.03.2012 р. № 4495-VI[3]: недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, тобто незаявлення за встановленою формою точних та достовірних даних (наявність, найменування або назва, кількість тощо) про товари, транспортні засоби комерційного призначення, які підлягають обов'язковому декларуванню у разі переміщення через митний кордон України, – тягне за собою сплату штраф у розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів з конфіскацією зазначених цінностей.

Вивчення аналітичних матеріалів, наукових праць з юриспруденції та економіки дає можливість вказати, що запущена реформа відповідальності за контрабанду дійсно може бути результативною і забезпечувати поповнення бюджет.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» від 15.11.2011 № 4025-VI // Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4025-17>

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III зі змінами та доповненнями // Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1360793945345724>

3. Митний кодекс України Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI зі змінами та доповненнями // Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495д-17/page2>